

Pèl & Ploma

AL FI D'ESTIU

Ayuntamiento de Madrid

Els falsiots sen van

Els dibuixos d'aquest numero

Publiquem en primera plana un bonic dibuix més o menys d'actualitat: el final d'un idili ben freqüent en els llocs on estinejen els que viuen tot l'any dins les grans viles. Va començar, sens dubte, a la festa major, o en una fontada, aplec o anada a fóra; va seguir durant l'estiu, fins als primers trons de Setembre, que allí on l'arreglaven, arrebassen la cullita. *Els falciots sen van!* Lo que falta saber és si, com els que gasten ales, tornaran l'estiu que ve. Nosaltres no ho creiem... ni ns hi infon-dem. Sols hem vulgut donar una petita nota *sentimental* pera repartir els nostres gustos, que són *eclectics*, entre ls exclusivis-mes dels amics que ns afavoreixen guardant el PEL & PLOMA. De totes maneres no hem caigut en allò de les *escuras golondri-nas*, i ja és molt.

El dibuix que tanca l numero és el d'un pobre xicot de molts anys, però molt criatura, que acaba de perdre l greix tenint d'omplir dugues planes, mentres cauen trenta i tants graus de foc. Per això dispensaran que no estigui de cara, perquè no s pot distreure. Per altra part, el plaga que tot just treu el nas en la primera plana és el mateix, un xic afavorit.

El teatre a Cristiania i a Barcelona

Un paralelisme entre les dugues ciutats semblaria sobren-tendre una semblança am tendències diferents. Desgraciada-ment, lo que passa allí és, justament lo contrari de lo que fem a Barcelona, i per això les paràl·lels sens tornen horrorosa diver-gència. Anem al gra, que ns entendrem més aviat.

Cristiania és la modesta capital d'una nació que am prou feines passa del doble dels habitants que som a Catalunya; am tot, se coneix que, segons perquè, valen per dos o per quatre, perquè, ademés d'equilibrar com importància la seva companya Suecia, ha produït gent i coses que han arribat a saber-se per tot arreu; fins a tal punt que a Barcelona al menys hi han qua-tre grosses de persones que saben que existeix l'Ibsen; que sa-piguen lo que ha fet, ja són més poques; però això no és del cas. Lo que ho és és la construcció del teatre nacional noruec, que ha costat 925.000 pessetes... d'allà; que al cambi... vagin comptant, vostès que saben de números. L'edifici és bastant bo-nic, però sobre tot molt còmode pera les 1.268 persones que hi caben. Sols citarem com a detall demostratiu que hi han 30 por-tes pera assegurar l'incombustibilitat del public i dels comics. Quan l'Ibsen i en Björson eren tractats en la seva terra com aquí s tracten als que fan ofici d'art, la construcció s'empanta-negà i els que hi veien clar varen arreglar una rifa que obtingué un exit definitiu. Avui el teatre ja està inaugurat, el rei Oscar va fer un llarg discurs en noruec, i els energics habitants de Cris-tiania estan orgullosos de les estatuës d'Ibsen i de Björson que s'alcen en l'avinguda del teatre. I n'estan perquè ls dos grans homes, no solament han creat un robust teatre nacional, sinó que ademés han fet pel bon nom del poble noruec a l'estranger lo que ni llibres, ni barcos carregats de fusta, ni l bacallà, ni l sol de mitja nit, ni... altres coses, havien obtingut, escampant el gran esperit d'un poble petit per tot arreu, donant-se bona manya ls traductors dels grans països de presentar en llengües parlades per molts milions d'homes les concepcions d'una gent que no són més que quatre gats. És a dir, que allò de les llengües de gran mercat és una mentida com un *Ensante* de cases.

Aquí, si ls decidits escriptors i músics no han fet tant soroll com els dos dramaturgs noruecs, han donat ja una cullita bon-

rosa, i l'indiferència dels seus compatricis sembla ser una ma-lehida senyal de l'aclaparament, vehi de l'impotència. No parlem de les penalitats que la burla, l'indiferència i l'ignorància han sembrat pel camí dels productors d'art pera l teatre. Això, am despreci, energia i confiança en el pervindre, s'arregla i es va endavant.

Ara la cosa està pitjor, perquè no solament no respon l'atenció a lo que s fa, sinó que ni hi ha lloc on produir-ho. El teatre ideal pera tot-hom ja l teniem; però no essent possible eximir-lo de la venda dels terrenos, ni s'ha demanat al nou propietari (que bé n'hi deu haver), ni s veu gran activitat en acceptar l'ofertament de les *despulls mortals* del Teatre Liric, pera servir d'ajuda a la construcció d'un nou teatre al Parc, con-vertint-se de Liric en Municipal. El nom fóra lo de menys; però lo important és conservar l'*ànima* d'aquella sala Beethoven, on se vegé que a Barcelona hi havia músics i que fou el lloc on se produïren totes les tentatives d'arrencar al public de l'indiferen-cia pera les coses que donen nom i que fan que les paraules que en les mapes designen les ciutats, vagin creixent segons la part d'*ànima* moral que ls toca en el monstruós cos de tota l'hu-manitat. Mireu si no és exacte lo que diem, tant en lo antic com en lo modern. Obriu un mapa d'Espanya ben proporcionat, és a dir, ben petit, i si és fet a can Justus Perthes, de Gotha, que és el més reputat del món, veureu al costat de Granada unes lletretes que vessen sigles d'adoració i de respecte per l'Art: diuen *Alhambra*. Mireu un mapa d'Alemanya, per gran que si-gui, que pot ser-ho bastant, i valdament l'examineu pera arre-glar una col·lecció de sellos, els vostres ulls faran una pampe-lluga intel·ligent al topar amb el quasi poblet de Bayreuth; i aixís passa am Ghizé, Bethleem, Atenes, Fiesole i tants altres llocs petits o no gaire grans, ont han passat aquells fets de la vida sencera de tota l'humanitat, que han quedat com les grans fites de la poca gloria que am tants afanys ha anat fixant el pro-grés de l'esperit humà.

Per això a Barcelona tindriem d'esser més a pensar en el respecte que podria despertar el nom de la nostra ciutat, que en definitiva sols ha crescut aquest sigle en els mapes de l'intel·li-gència, quan se féu mig per casualitat l'exposició del 88. Deuriem afegir a l'evocació de les montanyes, de la Catedral, de la Rambla, dels cotons, dels telers i demés curiositats de Barce-lona, el saludo de cor que fa tot home intel·ligent del món, al veure escrit el nom d'un lloc que, a més de viure, és una roda necessaria en l'immensa màquina que empaita cap a la gloria i la prosperitat als pobles verdaderament civilisats. Els grecs ca-bien en qualsevol camp; més el gra que sembraren encara fa pa, i del millor. Barcelona és més gran i més rica que Crístia-nia, però l seu nom fa menys rotllo. Per això desitjem que s fa-cin coses que l'aixamplin, d'aquelles que, encara que s fan sense cupons, donen als ciutadans de sempre, aquella prosperitat moral que ho crida tot, fins el diner.

Noves publicacions (1)

Folk-lore catalan. Légendes du Roussillon.—Un volum de 120 planes, editat per la llibreria J. Maisonneuve, 6, Rue de Mézières, Paris, i estampat a l'impremta de l'*Indépendant*, de Perpinyà, 3, Rue Lazare Escarguel.—Conté les llegendes de la ves-sant catalana francesa i estan dividides en tres seccions, segons siguin fantàstiques, religioses i de diferent esperit. Es inutil'en-carir l'importància d'un aplec que estudia llegendes germanes de les de la nostra terra i moltes voltes seguint-les pas a pas.

Parsifal.—Per Maurice Kufferath, editat ensems per les llibreries Fischbacher, 33, Rue de Seine, Paris, i Schott Frères,

(1) Les obres de que fem menció s troben de venda en la llibreria de «l'Àrc», 20, Ronda de l'Universitat.

Ayuntamiento de Madrid

Montagne de la Cour, 56, Bruxelles, i Otto Junne, de Leipzig.—El volum escrit per l'eminent crític belga explana en les 300 planes que conté les impressions i apreciacions de l'autor, baix els punts de vista literari, musical i estetic. Forma part d'un conjunt d'obres sobre el teatre de Wagner, havent-se publicat els volums dels *Mestres Cantors*, *Lohengrin*, *La Walkiria*, *Siegfried* i *Tristan & Isolda*. En Kufferath ha publicat, ademés, una obra sobre la manera de dirigir l'orquestra i una altra parlant del violinista Vieuxtemps. En *Parsifal*, l'exposició va il·lustrada amb passatges musicals, sempre que convé a la claretat del discurs.

Catálogo del Museo arqueológico-artístico episcopal de Vich.—Imprès a cà l'Anglada de l'última ciutat.—El museu quin catalec acaba de publicar-se és no solament el millor, sinó que pot ben bé dir-se que és l'únic de tot Catalunya. Allí tot està ordenat, ben conservat, ben guardat; sense pols, sense restriccions intempestives i organitzat amb una rapidesa que prova l'energia del senyor bisbe Morgades. A l'admirar-lo, en res se deixa sentir l'improvisació d'un aplec tant sorprenent, logrant en pocs anys haver reunit sales senceres d'objectes que en els millors museus sols figuren en escassos exemplars, i no sempre en bon estat. Un esperit exageradament meticulós trobaria pot-ser algunes crítiques en el catalec; més cal veure l'importància que té un tresor accessible al públic quan quasi res de lo que ha sigut el nostre país se conserva.

Si el nostre semanari fos més voluminós, am verdader dalt ens estendriem sobre l'importància capital del museu episcopal de Vich: avui sols recordarem als nostres amics lo que diu el Sr. Trullol en les autorisades planes del *Diario de Barcelona*, esperant que el senyor bisbe Morgades, amb el museu que organitzarà quan vingui aquí (ho suposem i ho esperem), servirà d'exemple a l'indiferència dels que sols se cuiden en l'Ajuntament de les necessitats materials de la nostra ciutat. Nosaltres, com diem sempre, i sobre tot en el present numero, creiem que, ademés, és indispensable pensar en les necessitats intel·lectuals de la població, al menos tant com en les altres. I al pensar-hi convé tenir present que si les escoles són bon planter de ciutadans dignes i seriosos, un bon teatre, un conservatori i molts museus, valen sempre tant com l'instrucció sembrada al vol, i a voltes més, moltíssim més.

Mal cop de fals

Una cosa que al menos la sabiem trescentes dotzenes de xerraires s'ha anat callant pera no espatllar una cançó; sen han cuidat uns quants homes formals, i adéu cants, adéu il·lusions, adéu suaus perfums del rostoll conservat durant dos sigles.

Quan els aucells canten, els homes no deuen cridar; encara menys deuen tirar-los-hi cap roc, sobre tot els que han sigut els primers en ensenyar-nos que l'aucell cantava bé. Nosaltres fem cas omís de totes les erudicions i sols mirem, en lo que ns agrada, el goig que ns dona.

Durant
la proxima tardor
darà una serie de
representacions el
**TEATRE
INTIM**

que dirigeix
FADRIÀ GUAL.

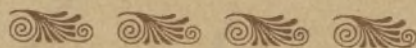
Oportunament
se facilitaràn els detalls
convenients.

Ayuntamiento de Madrid

Obsequi als subscriptors

Dintre poques setmanes obsequiarem als subscriptors de PEL & PLOMA amb una combinació que pot donar per resultat l'obtenir sense cap cost un original dels publicats, o reproduccions sobre cartolina, firmades a mà; exemplars coneguts en els mercats artístics de més giro que el nostre amb el nom d'*épreuves d'amateur*. Els subscriptors de primera i última hora tindran iguals drets. Oportunament donarem detalls complets.

PUCHINELLIS

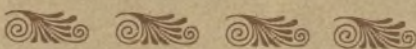
Tots els dilluns i dimecres,
a les 10 de la nit.

Dijous i diumenges, a dos
quarts de cinc de la tarda.

Corrida de toros pels Putxi-
nellis, els divendres, a les deu
del vespre.

Funcions de broma per nois.

Se serveix beure i menjar a
totes hores.

NOTA.— Els clíxés del present numero han sigut fets per la casa J. THOMAS, 375, carrer de Mallorca.

Tipografia «L'AVENÇ»: Ronda de l'Universitat, 20, Barcelona. — Telefon 115

PEL & PLOMA

Pèl & Ploma ♦ Semmanari a 10 centims

Dibuixat per R. CASAS ★ ADMINISTRACIÓ: 6, Passeig de Gracia, GRACIA-BARCELONA ★ Escrit per M. UTRILLO

~~~~~ SUSCRIPCIÓ ~~~~~

Barcelona, límits actuals, un any, 5 ptes. • Resto de España, un año, 6 ptas. • Union postale universelle, un an, 7'50 fr.

Tots els subscriptors tenen dret al cartell anunciador.

Números atrassats, 25 centims

Ayuntamiento de Madrid